

- v.3 Jag ej annat kunde svara
än det som jag sant vet vara
att du snart blir nitton år.
Kerstin bliver ock snart sexton,
fast hon ej är stor till växten,
Malin tolv i denna vår.
- v.4 Samma dag som Jon blev födder,
blev den gamla prostens döder,
jag minns det, som d et var i går.
Wårfrudag i år som kommer
den som faller in i sommar
blir han två och tjugo år.

v.5 Han lär komma hit i morgon

På sin häst med stövlar, sporrar

Och om då han dig begär

Skall du honom hövligt svara.

Må Gud vår Herre Eder para

och er sina nåd beskär!

v.6 Jag första gången honom tvagit

Första skjortan ock pådragit

Tagit allt från moderns knä

Och till dopet sedan dragit

Där han åter blivit tvagen

Plantad in i livsens träd.

- v.7 Sen jag honom mycket givitt
Som jag icke allt uppskrivit,
Ännu mer han nu skall få:
Han skall få min äldsta flicka,
Gud giv honom råd och lyck a,
Kom nu, Kerstin, hör här på.
- v.8 Först av allting skall du lära
dina nycklar skall du bära
Båd' för kistor, skåp och skrin.
I huset skall du trogen vara
Såsom fordom gamla Sara,
Underdånig mannen din!

v.9 Med din man skall du ej träta

Honom ej till ondska retas

Giv nu akt, hör mig och lär

Du skall detta väl besinna

och var morgon dig påminna

I sitt hus han husbond är!

v.10 När hönan vill för hanen gala

Och kvinnan vill för mannen tala

Det kan aldrig gå i lås.

. Därav kommer många trätor

som den onde då framsätter

Kanske kivas de och slåss.

- v.11 Du skall ej i huset lida
Dem som skor för skvaller slita
Vore det en Sankte Knut!
Sjung den visan, när de komma
Har I sladderfulla tungor
Gånge sladderkonan ut.
- v.12 Du skall hålla rent i huset,
Pottor, pannor fat och kruset,
Bordet vitt som elfenben.
Ugnen skall du också limma
Att han skall i huset glimma
Som vore han av marmorsten.

- v.13 Kom ihåg att hemma bliva
Ej i främmand' stuga driva
Såsom Joneses moder var.
När hon sist ur stugan rände
Alla svinen de uppvände
Allt det, som då hemma var.
- v.14 Inga nya seder föra,
Slit de plagg du själv kan göra
Fyrtråd, vadmall vitt och svart,
Ty det brokigt är och randigt
Det är mycket oförståndigt
Och av en ostadig art.

v. 15 Ej på mannens kassa pocka
När du ser en gyckeldocka
Klädder över råd och s tånd.
Blott den kvinnan mannen gläder
Som är nöjder med de kläder
som hon själver gör~~a~~ månd'.

v.16 Många åsnor uti staden
v.
Finnas som ej värd är maten:
Kan ej spinna en ten garn!
Fast hon har två vi-ta nävar
Kan hon ej en skjortaväva
Eller ett par strumpeband.

- v.17 Du skall icke noger vara
icke heller maten spara
för dem du haver i ditt bröd.
Se på deras barn som svälta
att de askekakor älta
som de stekt på eld och glöd.
- v.18 Du skall dock ej heller slösa
såsom de ur bäckar ösa
utan samla i förråd.
Tänk att året har tolv måna ar
annars bettla får och låna
allt du skulle samlat på.
Skriv endast på denna sida!

- v.19 Du skall också barnen lära
det som länder till Guds ära,
läsa, skriva exelent.
Sedan skall de därom tala
när du uti dödens dvala
haver dig ifrån dem vänt.
- v.20 Om du nånsin dörren stänger
För den fattige, som tränger
Den som söker efter bröd,
Lärer Gud detsamma göra,
stänga sina nådedörrar
för din själ, när du blir död.

v. 21 Du skall löna dem dig tjäna
dina pigor, dina drängar
förrän solen neder går.
Om du deras lön förvänder
denna skuld blir alltid känd
och hos Herren skriven står.

v.22 Du skall sist i sängen vara
dina fötter intet spara
om och om i huset gå.
Se om dörrarna är lykta
se om ljus och eld är släckta,
pigan inte lita på.

Skriv endast på denna sida!

- v.23 De som runt kring landet vandra
från ena huset till det andra,
de som roffa, de som spå
skall du aldrig efter löpa
eller lycka av dem köpa
Gud bevare dig härifrån.
- v.24 Du skall flitigt gå i kyrka
kropp och själ till kraft och styrka
gärna höra Herrans ord.
Aldrig skall du glömma detta
och min lärdom ej förgäta
när jag vilar under jord.

v.25 Dm skal även andra mata

Ej allena brödet äta

Ty envar ju komma kan

Uti vissa slags tillfällen

Och på vitt bekanta ställen

Hyend på under sin man./?/

v.26 När som dutvill mat tillreda

skall du alltid duken breda

Ty det kan du väl förmå

Så din mors och mormors seder

Blir också din egen heder

om du vill mig rätt förstå.

v.27 Du skall aldrig sorgsen synas
fastän sorgen kan begynnas
och bli lång som Lusse-natt!
Tänk: mitt sorgemoln försvinner
när som solen den upprinner!
Vi har fått vår Jesum fatt.

v.28 Mera har jag ej att lära,
när de mina ben utbära
när jag slutat mina år,
skall du lära barnen dina,
som jag gjort nu här med mina
som i visan skrivet står.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Oförväntad bröllopsgäst.

Oförväntad
bröllopsgäst.

Och jungfrun i högan loftet
hon skådar i djupan dal,
Där fick hon se ett gångande skepp
som fullt med grevar var.

Det var den minstaste greven
som uppå det skeppet var,
han ville med jungfrun trolova sig
så liten som han än var.

Och ungersven drager de guldringar fem
och sätter på jungfruns hand:

Trolova du mig, du lilla vän,
det är vårt kärleks band.

Vad skall jag svara moder min,
när jag kommer hem igen? -

Ack säg, ack säg du lilla vän
du hittat i grönan äng.

Att för min moder ljuga
det går slätt icke an,
är bättre att tala sanningen:
Det är ett kärleksband.

Och ungersvennen bad sin allrade,
sin allraste käraste vän:
Han skulle sig litet bortresa
och kommande snart igen.

När ungersvennen var bortrester
fick hon en annan vän,
den hon tillförne älskade
och älskade honom än.

Och när tre år voro förlidna
kom ungersvennen igen.

Så frågade han kär fader sin:
Hur mår allra käraste min?
Skriv endast på denna sida!

"Du har varit så länge bortrester,
i dag står din käraste brud,
och vem skall bliva vännen din
det vet allenast/Gud."

Och ungersven går i kammarn in,
han kammar och pudrar sitt hår,
så går han sig till den bröllopgård,
allt där som det bröllop står.

Så tager han bruden i vitan hand,
han dansade golvet omkring,

Så sakta som han dansade då
så bleknade hon på kind.

Varför är du så bleker
och icke strålande röd? -
De hava ej talat sanningen,
de sagt att du är död.

Och ungersven går i kammaren,
slår dörren igen sen om sig,
så sätter han sig på förgyllande stol
och skrivande långa brev.

Och när brevet han hade skrivit
och timman den var förbi
så drager han ut sitt förgyllande svärd
och ränner uti sitt liv.

Och när blodet det börjar rinna
som stridaste strömmar ner,
så låter han opp sin kammandörr,^e
bad sköna jungfrun att se.

Och hörde ni flickor så unga,
hur ynkeligt det där inne är

att tala med falskade tunga
och ha en annan kär.

Adjö min lilla fågel
och min utvalda vän
vi få väl en gång mötas åt
hos Gud själv i himmelen.

I himmelen, i högande himmel
i himmelens trångaste port
där får du en gång svara
för hur illa du har gjort.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

7:c

Uppteckningen rör Dramat i Madesjö.

Dramat i Made-
sjö.

I ensliga Småland bland skogar och ljung
där trotsiga furor sig höjer,
en drama utspelats, som gammal och ung
nog länge i minnet lär hava.

I Junnermo ägde Gustafsson en gård,
men det sades allmänt i trakten,
att jordbruket lämnades utan all vård,
att han blott fann nöje i jakten.

Och det sades också att konstig han var,
att han sig om ingenting brydde,
att värnslös han var, då vapen han bar,
och därför envar honom skydde.

Då ungdom och övermod fyllde hans själ,
han lärde en tanklös uppgiva,
för den som vill våga sitt andliga väl
är lätt att en friskytt bliva.

"Om Kristi lekamen du skjuter på,"
till honom den tanklöse sade,
"så bomar du aldrig på svåraste mål,
om än du en skrotbössa hade."

Skriv endast på denna sida!

3076

Och detta nu grodde i ung Elofs håg,
det rådet det ville han följa,
och snart invid altarringen han låg,
tog blodet, det han tycktes dölja.

Oblaten sen snart uppå stugväggen satt,,
och skottet helt snart hördes larma.
Men skytten föll neder så underlig, matt,
och ropade: Jesu förbarma!

I hålet som kulan i oblaten svett,
han tycktes se Frälsarn så ren,
och blodet som därur drypa han sett
det gjorde honom till dären.

Sen grubblar han ständigt på gärningen han gjort,
Han läste, att räddningen finna,
han undrade ständigt: "Är brottet så stort,
att förlåtelse ej står att finna."

Hann läste och grubblar båd nätter och dar
vad han ägde det fick helt förfalla,
var vildsint och som en galning sig bar
och snart nog han skyddes av alla.

Så strök han omkring i skogarnas natt,
men låt honom sig själv dock råda.

.....

Så kunde det alltid dock ej fortgå,
och värre än annat blev slutet,
och offret det blev icke ett utan två,
som dären i Madesjö skjutit.

Uppå Rysleds gård rådde frid och ro,
när en afton sig skuggorna sänkte,
och lyckan var gäst i hans fredliga bo,
och ingen på olycka tänkte.

Då hördes, att någon i mörkret där var,
som ute på gården sig rörde.
Och sonen gick ut för att söka på svar
på frågor vem det var som störde.

Men svaret det blev ett skott och en knall
som oförberett ynglingen fällde,
De andra de räddes för dela hans lott,
de ana, att livet det gällde.

När sen omsider de vågade sig ut
att råka den de funno
det blodiga liket, ty livet var flytt,
de ej ens en rossling förnumno.

Vem gärningen övat för dem dock var klart,
den skyldiges boning var omringad snart
med folk från kringliggande trakter,
han skrämde dock dem ej över makten.

Han snart sig förskansar och hotade så,
en kula i en och var jaga.

Och hundrade man satte nu prövande på
för att den vansinnige taga.

Men offret, det andra, nu mördaren fann,
en Ryslett nu blev det här åter.

Den prövade kvinnan nu över sin man
tillika med sonen begråter.

Nu räddhåga grep både länsman och vakt,
och slappt var den vaktkedjan knuten,
och dörren går fritt, sen han hotande sagt:
Den som rör mig han blir skjuten.

J.c

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Visa om blodsdramat i Bjärtå 1905.

Det hände uti Bjärtå på nittonhundrafem
en mycket hemsk tilldragelse uti ett torparhem.
Där bodde uti Gålån en hustru, barn och far,
och till sin gäst de hade en bror, som sjuklig
var.

Den mannen hette Sjölin, en mycket hygglig karl
så troddes det ju allmänt att denna karlen var,
men att man tagit miste det fick man nog inse,
då han begick en gärning, som var så hemsk, o ve.

Det var en lördagsafton, när hustrun ute var
och Sjölins barn och broder de inne somnat har,

Då tager han sin yxa och dessa dråpslag ger,
sen går han ut till hustrun, och henne hugger ner.

Sen dödar han sin boskap och tager sen sitt liv,
till denna hemska gärning ej ingen vet motiv.
han länge hade grubblat, varöver ingen vet,
det är och blir för alla en svarlöst hemlighet.

I tvenne dagar offren på platsen lägo kvar,
då händelsevis till stället anlände dit en karl.
Han finner dörrar slutna då han inträda vill,
då börjar han att ana, att det ej rätt stod till.

Han går till ladugården, vad tror ni där han ser?

Han finner Sjölin's hustru, som sönderkrossad är.

Hon ligger där på golvet, av blodet färgad röd,
och även kreaturen han finner alla död.

Då springer han från stället och folket kallar på,
men ingen vågar ännu att in i huset gå.

De sände bud på länsman och han anlände snart,
man träder in i stugan och detta sker med fart.

Den syn man då fick skådas ej lätt beskrivas kan,
där ligger enda barnet bredvid en åldrig man,
med sönderslaggt huvud och inhöljd uti blod,
som uti hela rummet har runnit som en flod.

De Sjölin finner sedan på gården i en brunn,
han skurit av sig halsen och så i samma stund
han fallit ner i källaren och där han kämpat ut,
sen han på dessa människor har gjort ett gräsligt slut.

Det sades uti nejden sen gärningen var gjord,
att mannen förut hade begått två hemska mord,
och länsman där på platsen han därom haft förhör,
man har bevis ej funnit, som saken säker gör.

Hur det sig än förhåller med denna mörka punkt,
nog var det ändå något, som gjorde livet tungt,

3076

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Och därför, goda vänner, jag er förmana vill,
var fredlig mot din nästa, det råder jag dig till.

Landskap:..... Upptecknat av:.....

Härad:..... Adress:.....

Socken:..... Berättat av.....

Uppteckningsår:..... Född år..... i.....

Uppteckningen rör

Hant Warkare Wisa.

Ja nu farväl I ungdoms dagar.

Det har gått med sång och gått med muntert lif
och i tanken glader vandrar jag tillbaka.

Flicka dig jag minnes så väl.

Jag nu en sång till dig min flicka sänder

jag vill önska dig att du må lefva väll

allting frisk och glader Warthän du dig vänder

tills jag nu bjuder dig ett ömt färväl.

Nu så får jag som hantvarkare utvandra

och nu så tager jag min vandringsstaf i hand

Kanske då en tår du vill med mig blanda
för att vi båda knöto vänskapens band.

Förr så sjöng jag glad som fåglen i gröna lunden
och då så qvad jag så mången tjärlekts sång
När vid midnatts tiden jag hos min flicka suttit
medan alt på varkstan gick sin jemna gång.

Kanske jag förbi, förbi din hydda vandrat
kanske jag är trött af alla är förglömd
Well du under taket unna mig att villa
eller skall jag vandra i den mörka natt.

3076.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ofta har jag stått vid bargns jylene sälar
och ofta har jag drömt mig om en bättre tid
äfven i bland träden skådat ned i dalen
när som solen senker sig en sommar afton sjön.

När jag till söms mina trötta ögon drager
och jag legger ner min tung vandrings staf
Hvem är då vännen som blommor åt mig plockat
och vad är lilla vännen som smycka skall min graf.

Amanda Kristina Svensson skrifver den 15 oktober

1887 i Åboda.

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

T: j

Uppteckningen rör Gåtor.

Gåtor.

Va ä dä, som kan stå i en hönsabale,
men inte kan vändas i en oxabås?

Svar: En humlestång.

Två grisar grå,
de grymta när de få
å ti'a, när de inte få.

Svar: Hemlivarnen.

Va ä dä för skillnad mellan en vävestol å
en länsmän?

Svar: En vävestol tar inslag, men en domare gör utslag.

Min moe ba me,
att ja skulle be de
att du bá'e din moe,
att min moe finge låna
din mors råffe-tåffa,
mens ho råffetåffade lite rantetant
te den heli'a muntan.

Svar: Råfffetåffa - råfsa,
rantetant - hö,
heli'a muntan - kon.

En inunder
å en uppå
å en i näven som kan stå,
ryggen runkar då å då.

Svar: Hemkvarnen.

Okokt kött i okokt skinn,
ju längre du hotar /stöter/,
ju längre går det in.

Svar: Karl som drar på sig en stövel.

Liten lön en murr,
stinner som en korv,
hott i pott emellan låren,

å gör gott i bägge buka.

Svar: Lamm som duttar /diar/.

Det kom en jungfru gångande,
det kom en riddare ridande,
han stack sitt röda i hennes röda,
det sa smack,
hon sa tack,
sen red han bort med stumpen.

Svar: Riddaren hade körsbär och gav henne, sen
red han bort med skaftet.

Det kom en tunna från Innlan
å ville åt Utlan,
med två slags dricka,
men varken tapp eller ~~schicka~~ /svicka/.

Svar: Ägget.

Va ä dä som en karl inte kan bära på en stång,
men en jungfru kan hålla i sin nypa?

Svar: Loppan.

Va ä dä som en karl inte kan bära på en stång,
men en jungfru kan hålla i sin hand.

Svar: Ägget.

När di kör in'an,
så dryper det å'an,
när di drar ut'an,
så ryker det å'an.

Svar: Ugnskvasten.

Va ä dä som går te sjön
å tvättar se
å lämnar buken hemma?

Svar: Dynevaret.

Va ä det som går och går
å inte kommer te dörren?

Svar: Klockan.

Va ä dä som gapar över källan
men inte dricker?

Svar: Koskällan, när kon dricker.

Det långa, det hänger,
det ludna, det tänker:
tänk om det vore i me'!

Svar: En katt som vill ha en korv, som hänger i taket.

Rött i nos,
lôet inhos,
å piera villa så gärna som dränga.

Svar: Hasselnöten.

Brud, men inte bröllop,
lik, men inte dött,
döpt, men inte fött.

Svar: Kyrkan.

Va ä dä bonden å drängen går å letar å
letar efter men inte villa hitta?

Svar: Hål i gärsgårn.

Styvt stående
å slappt hängande
mellan två lônå bukar.

Svar: Stången och tömmarna mellan ett par oxar, som
man kör,

Dä va en herre, som kom in på ett ställe och
frågade dottern!

Va ä far? -

Han ä i skogen å letar det han inte vill hitta.

Va ä mor? -

Hon ä i köket å bakar uppätet brö.

Va gör syster? -

Hon sitter å gråter över det roliga hon gjorde
i fjol.

Va heter du? -

Det herremannen har i selen.

Va heter bror? -

Det som går tvärs över vägen.

Svar: Far letar efter hål i gärsgårn.

Mor hade lånat bröd, och nu skulle hon baka
å lämna tebaks.

Syster hade ställt sig en liten.

Flickan själv hette Lina.

Bror hette Axel /vagnsaxel/.

Lilla Lätta

hoppas över stätta,

loftet som ett får,

men inte ett hår.

Svar: Skatan.

Det kom en herre från Lappland,
han hade tusende lappar på sin kappa,
hornläppar och köttskägg.

Svar: Tuppen.

Lille Bolle
sto på holle,
full ner å slo ihjäl se,
ingen man
i detta lan'
Lille Bolle böta kan.

Svar: Ägget.

På en gata sto två stolpar,
på de stolparna en säck,
på den säcken en korg,
på den korgen ett stop,
på det stopet ett klot,
på det klotet en skog,
och i den skogen bodde det många hedningar,

Svar: En människa med huvudlöss.

3076

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Tvåfot satt på trefot och åt på enfot.

Då kom fyrfot och tog enfot från tvåfot.

Då blev tvåfot arg, sprang upp

och tog trefot och slog till fyrfot med

och tog sin enfot igen.

Svar: En gubbe satt på en stol med tre ben och åt

på ett köttben. Då kom hunden och tog benet från gubben,

men då sprang gubben upp och slog till hunden

med stolen och fick så igen sitt ben.

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Avskrifter av kärleksbrev.

Älskade ven. Amanda Kristin Svenson i Åboda.

Allt i verlden jag glömma kan men dig min vän glömmet
jag aldrig så länge som jag andas och mitt blod är varmt i mig.
Nu är jag så full af oro som böljan i en hamn som drifves utaf
vinden lång till en fjärran strand som inte finner vila uppå
det vida haf och ständigt får qvida till dess jag lägs i graf
jag är lik som en fogel uti den vildan skog intet har jag någon
att språka ett enda kärleksord med men om jag hadde vingar som
dufvor i grön äng så skulle jag mig svinga till dig i denna
qväll nu får jag snart sluta min skrifvelse för denna gången
kanske mina rader blifva blott till spe och spektakel kanhända

inget enda bref som jag i tröhet har skrifvet till dig har icke varit dig till den ringaste hjerte glädje men jag å min sida tycker det är det trefligaste som jag har när jag får läsa dina bref och när jag intett nytt har så läs jag på de gamla som jag förr har fått. ack min sötaste vän du är mitt käresta här på jorden om du kände mina ömma kärlekskänslor som för dig flödar uti mitt bröst skulle du aldrig kunna glömma mig varenda afton som jag ser solen uti vester blänka tänker jag på min lilla vän snälla vän nu slutar jag för denna gången med en mycket kär och hjertelig helsning till dig från mig. med en önskan att dessa rader finge träffa dig vid helsa och ett trefligt tillstånd förglöm ej din käresta vän. O farväl förglöm ej mig tänk på mig i sorg och smärta sista gången slår mitt hjerta

Skriv endast på denna sida!

o då slår det blott för dig. Kärleksfullt tecknat af
A M Kristoffersdotter i Åboda 1882.

Nu får jag önska lycka till en mycket nöjsam och trefflig påskhögtid som nu är förbigången och du är nu blifven vid hälsan sen påskhögtiden var. Än kan jag icke sluta brefvet utan än skrifva några rader ty mina kärleksord äro mera än sandkornen på hafvets botten och min kärlek brinner som den starkaste låga varföre jag dig alldrig kan glömma i mina tankar ingen dag går förbi utan jag tänker på dig och framrinner starka kärlekskänslor i mitt hjerta och om nätterna är jag mycket oroad i min sömn med många glada drömmar om dig jag tycker att jag

talas med dig i sömnen och hvilar i din ljuftva famn men när jag vaknar är jag långt ifrån dig Gud gifve att min önskan blefe uppfylld så kunde jag slippa att bära den myckna kärleken förgäfvat det beror endast på dig låt ingen dig öfvertala jag tror det du mig låfvat för skall mitt hjerta brista förän jag öfvergifver dig ädla vän och blomma nu får jag snart sluta mina rader för denna gången med en hjertans kär och hjertelig önskan och jag önskar dig hälsa och treflighet för glöm ej din efvigt trogne vän som dessa rader skrifver var snäll och gif mig några rader till svar så fort som möjligt är du kan väl få någon till att skriva blott ett par rader så är jag lika tacksam adjö min vän för denna gången skrif snart och dröj icke tecknat af en uppricktig vän

W, K, Kristoffersdotter

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

2:6

Uppteckningen rör Folkmedicin.

Folkmedicin.

Hade de blivit gastakrysta skulle de låta måla /måta/ se på armen, eller röka sej med svavelstickor eller ene- eller birkeris.

Gastakryst

En gång hade jag fått en blämma på näsan, och det fick Inga Mari, Leanders mor, se .

"Du är gastakryst," sa hon, "men kom ska jag bota dej." Sen tog hon och delade opp blämman i fyra delar genom att dra ett kors över den med fingret, och sen nämnde hon namnet på fyra bröder:

"Den delen ska Sven Johan ha, och den ska Danjel ha och den ska Jan Petter ha och den ska August ha."

Men när jag talade om det för mor, blev hon

arg. "Du har blett solbränd," sa hon, "så det hade nog gått
bort ändå."

Mot gulsot skulle det vara bra att slakta en gul- Gulsot.
sparv och äta.

Fallandesjuka skulle kunna botas, om den sjuke fick Fallandesju-
blod från fadrens och modrens ringfinger. ka.

Hade man vårtor, skulle man räkna till lika många Vårtor
ärter, som man hade vårtor, och kasta dem i en brunn. Hann
man då in, under tak, innan ärtorna sjönk till bottnen, så
gick vårtorna bort, annars hjälpte det inte.

- 119 -
ACC. NR. **3076**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J: f

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Bota matledda.

Bota matledda

Om barnen var kinkiga och inte hade
nån matlust, skulle man ta och duka till dem på svinabytten.
Då skulle man ta och breda en duk över svinabytten och sätta
fram nio sorters mat och låta barnen äta.

Ett annat sätt var att skrapa bort
gult norantill på lagårdsknuten och baka in det i en väffla
och ge barnet.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

g:f

Uppteckningen rör Bota klåe med bekhätta.

Bota klåe med
bekhätta.

Förr i världen brukade barn vara så fulla av klåe och skabb i huvet. Det brukade de bota, genom att sätta på dem en bekhätta. De tog ett fint skinn eller tyg, och på det slog man flytande bek. När det hade svalnat lite, tog man alltsammans och la det på barnets huvud med tjäran eller beket inåt, och sen tryckte man hättan om huvudet, och lät den sitta några dar. Innan man satte hätta på barnet hade man satt fast en sinne eller ett snöre överst på hättan, så att det bildade en ögla. När det hade gått några dar, ställde man opp barnet på en stol, krängde öglan över en knut och tog sedan bort stolen, så att barnet blev hängande i hättan. Då lossnade håret så barnet föll i golvet, och då kunde det hända, att det var all-

deles skalligt . Jag har aldrig sett det, men far talade om
att det fanns de som gjorde så.

Men det allra bästa sättet var att smörja huvudet med
julaljuet. Det borde man spara, för det var bra att ha till
sânt.

- 122
ACC. NR. **3076**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

M. d.

Uppteckningen rör

När de slutade skörden, brukade de säga: "Nu har vi tatt haren." Och så hurrade de, så det hördes många mil, och det höll de på med, så länge de hade halsar. Ja, varför de gjorde det? Det va för att de hade slutat, ingenting annat.

Ta haren.

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör

R E G I S T E R:

När knekten stal dryckeshornet från trollen i Trolla Klippe.....	1
Trollen solar sitt guld, en pojke får fatt på en slant, men råkar illa ut.....	4
När Gabriel i Hökaboda harvade med näcken....	6
När jag trodde, att jag hade sett näcken.....	8
Tomten får mat julaftonskväll, men blir föro- lämpad av husmorn och flyttar.....	9
När jag såg tomten.....	12
Tomten, som klädde opp gästen.....	13

Mjölka i strumpeband	14
Käringen, som försökte dra till sig "sanket"	
men misslyckades.....	15
Käringen, som var ute och åkte i en"vävirvel"	
och fick en kniv i låret.....	16
När Sissan räddade vargarna undan jägarna	
genom att ta in dem under bordet.....	18
Hur Stina i Karshult fick sin klokskap.....	20
Om Lisa i Finshult och hur hon blev klok...	21
Lisa i Finshult visar Ola smed, vem som har	
stulit hans spikalåda.....	23
Lisa i Finshult talar om för min farbror,	
vem som har stulit hans liar, och låter	

honom se tjuven i ett ämbar vatten.....	25
Lisa i Finshult styr om, att go'far Johan-	
nes får tillbaka sina stulna pengar...	26
Lisa i Finshult talar om för bonden, vem	
som skurit öronen av hans stutar.....	27
Lisa i Finshult lär bonden i Broaskog, hur	
han ska göra för att få tur med sina	
kreatur, och tvingar budet att lämna al-	
la pengarna, som hon skulle ha.....	29
Klok gubbe i Fryele.....	31
Stina i Karshult som "joragumma".....	31
Soldaten, som gick till Stockholm för att	
se kungen.....	34.

När den lame blev så rädd, så han sprang.....	36
Käringen, som ännavände allt vad hon sa.....	37
Guldvagnen i Rymmen, hur man försökte ta opp den med ett par helvita tvillingstutar men miss- lyckades.....	41
Vad träden sa, när de kunde tala.....	42
Kanonen, som kunde tala.....	44
Visor:	
Anton och Cecilia.....	45
Fiskarflickan.....	55
Ljungby horn.....	57
Skärgårdsflickan.....	60

Visor:

Fru Toras Lärdoms Wisa.....	64
Oförväntad bröllopgäst.....	78
Dramat i Madesjö.....	85
Visa om blodsdramat i Bjärtå 1905.....	92
Hant Warkare Wisa.....	97
Gåtor.....	100
Avskrifter av kärleksbrev.....	113
Folkmedicin: hur man skulle göra, om man bli- vit gastakryst. När Inga Mari tog bort en blänna på min näsa, genom att skicka den på andra. Botemedel mot gulsot, fallande- sjuka och vårtor.....	117

Två sätt att bota mataleda.....	119
Bota klåe med bekhätta.....	120
"Ta haren".....	122
Register.....	123-128.

Tillägg:

Ramsa om gårdarna i norra Slätthög.....	129
Bagga-Jüddes visa.....	130.

Se register

Ramsa om gårdarna i norra Slätthög.

Grunnahems basta

å Flishulta fasta,

Skruvavagn,

Elmhulta säng

å Lindhulta vaggstång.

Råsa dolla

å Gyslätta fälla,

Hässlebergs kära

å Östhulta fyrfota mära,

Bredhorva blöss

å Våsebo möss,

håll i hand.

- 130 -
ACC. NR. 3076

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Bagga-Jöddes visa.

Bengt bakare

Axel rakare

och Sten Kur,

Kur i Dansare,

Fille boltare

och Finne lur,

Anklagare,

Fär i Pipare

och Jon Fält,

Julamajan

och Kåmmekajan

å grannfolket ä snällt,

Skriv endast på denna sida!

och gräröten

och gräshoppan

och Rümpe-Jössen

och Hacke-Nissen,

Och göra en kofot till Finne lur,

Fris Jösse

och Karl Stabbe

och Månsa Lasse

och Gränapellen

och Hytt-kalejen,

och snart är det slut med levernet för dom.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV